

„AHÁNY HÁZ, ANNYI SZOKÁS”

KÉSZÜLŐDÉS A HÚSVÉTRA

Készítette: Czincz Józsefné

É N É S A M Á S I K

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

2. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I. 1. Nyuszi játékok					
A	A gyerekek felveszik a nyúlcipőt, és nyuszi-ugró versenyt tartanak. A terem sarkai a nyusziházak, egyikből a másikba ugrálnak a nyulak. Mikor minden nyuszi eljutott a másik házba vendégségbe, a tanító meglepi a gyerekeket egy-egy darab egészséges nyúleledellel, egy kis sárgarépával. 15 perc	Mozgáskoordináció Türelem Testbeszéd	Egész osztály – játék	Megtisztított sárgarépa	
B	„Nyuszi ül a fűben...” Annyiszor játsszák el, hogy minden gyerek sorra kerüljön! 15 perc	Mozgáskoordináció Türelem Testbeszéd	Egész osztály – játék		
I. 2. Szólásmagyarázat					
	A tanító felteszi, illetve felírja a táblára a „felhúzza a nyúlcipőt” szólást. A gyerekek csoportokban megbeszélik, mit jelenthet ez, hogyan tudnák másként mondani. Megegyeznek egy tömör megfogalmazásban, és felírják egy papírra. 7 perc	Gondolkodás Emlékezet	Csoportmunka – megbeszélés	Papír Íróeszköz	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
	Minden csoport felolvassa a szólásmagyarázatát és megállapítják, hányféleképpen lehet ugyanazt kifejezni. Az írásokat kiteszik a „kuckó” falára. 3 perc	Figyelem Türelem	Kooperatív tanulás – csoportforgó		
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II. 1. Húsvéti készülődés					
	A gyerekek csoporton belül elmondják egymásnak, hogyan készülnek otthon a húsvétra (takarítás, a lakás feldíszítése, sütés–főzés, tojásfestés, stb...). 5 perc	Emlékezet Egymás szokásainak elfogadása Türelmes figyelem	Kooperatív tanulás – szóforgó		
II. 2. Húsvéti ételek					
	Az előzetes feladatot csoportban feldolgozzák. Az otthoni ételeket csoportokba rendezik (sütemények, főételek). 5 perc	Alkalmazkodás Megegyezésre való törekvés Finommotorika	Kooperatív tanulás – plakát		
	Egymás munkáinak megtekintik, a látottak megbeszélik. 5 perc	Figyelem Pozitív értékelés	Kooperatív tanulás – képtárlátogatás		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. 3. Előkészületek					
	A gyerekek megbeszélik, hogy mit és honnan tudják beszerezni a húsvéti ünnepekre szükséges dolgokat. Közösén összeállítanak egy vásárlási listát. Időkitöltő: írják le egy-két húsvéti ételnek az elkészítési módját. A javaslatot, illetve a recepteket a plakát mellé helyezték el. 10 perc	Együttműködés Segítségnyújtás	Kooperatív tanulás – kerekasztal	D1 (Mit kell a húsvéti ünnepekre bevásárolni? Hol lehet ezt beszerezni?)	
II. 4. Locsolási szokások					
	A családban kialakult hagyományok, szokások megismertetése a többiekkel, az előzetes feladatra építve. 5 perc	Árnyalt szóhasználat Emlékezet	Kooperatív tanulás – szóforgó		
II. 5. Locsolóversek					
	Aki szeretne, elmond egy locsolóverset, amit már ismer. 7 perc	Emlékezet Figyelem	Frontális osztálymunka – bemutatás		
	A gyerekek új locsolóversekkel ismerkednek meg (a tanító vagy a gyerekek felolvasásuk). Beszélgetés a versekről: tartalmuk, formájuk, rímeik megfigyelése. 10 perc	Türelmes hallgatás Figyelem	Frontális osztálymunka – bemutatás		P1 (Locsolóversek)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
	A gyerekek locsolóverset írnak. A tanító minden csoport asztalára kiteszi a szókérdőket, amelyek segíthetnek az alkotásban. Az elkészült verset közösen átnézik, és ha kell, javítják a helyesírási hibákat. 15 perc	Kreativitás Együttműködés Együttgondolkodás Egymás segítése Figyelem	Csoportmunka – megbeszélés	D2 (Szókérdők)	P2 (A szókérdőkről)
II. 6. Az alkotások bemutatása, értékelése, rögzítése					
	Az elkészült verset a szövegírók felolvassák az egész osztálynak. 5 perc	Figyelmes hallgatás	Frontális osztálymunka – bemutatás		
	A gyerekek egymás munkáját értékelik (befejezetlen mondat): „Nekem azért tetszett, mert... Az tetszett benne, hogy...” 5 perc	Véleményalkotás Kritikai gondolkodás	Egész osztály – beszélgetőkör		
	Minden csoport a saját locsolóversét bemásolja az olvasás füzetbe 10 perc	Figyelmes másolás Szem-kéz-koordináció Finommotorika	Önálló munka		
	Időkitöltő: amelyik locsolóvers még tetszett a diákoknak, azt lemásolják a füzetükbe.	Figyelmes másolás Szem-kéz-koordináció Finommotorika	Önálló munka		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III. 1. Drámajáték					
	Felkészülés után a gyerekek csoportonként eljátszanak egy „locsolást” (megérkezés, üdvözlés, locsolás, vendégeskedés, távozás). A fiúk locsolóverssel köszöntik a lányokat, a lányok megajándékozzák a fiúkat az előzetesen elkészített tojásokkal. 17 perc	Térkitöltés Figyelem Közös cél felismerése és megvalósítása Érzelmek kifejezése Árnyalt nyelvhasználat	Csoportmunka – dráma		
III. 2. Értékelés					
	Önértékelés – A gyerekek csoporton belül értékelik a saját órai tevékenységüket (Mivel járultam én hozzá az óra sikeréhez?). 7 perc	Önismeret Szóbeli kifejezőképesség	Kooperatív tanulás – szóforgó		
	A csoportok szóvivői beszámolnak arról, hogy hogyan érezték magukat az órán, szóhoz jutott-e mindenki, a csoporton belül tudtak-e egymásnak segíteni, hogyan értékelnék a csoport közös munkáját. 5 perc	Türelem Figyelmes hallgatás A másik érzelmeinek tiszteletben tartása	Kooperatív tanulás – csoportszóforgó		
	A pedagógus értékeli a csoporton belüli együttműködést és a locsolóversek sikerességét 3 perc	Türelem Figyelmes hallgatás	Frontális osztálymunka – megbeszélés		

Mellékletek

P1 – A túra előkészítése

A tanító 4-6 verset válasszon ki az ajánlásból!

Kufár Róza: Locsolóvers

Hajnali harmatban,
Selyemfüves réten,
Ezer virág friss illatát
Kalapomba mértem.
Rozmaringos hintón
Repültem idáig,
Kék nefelejcs, tulipános,
Takaros házig.
Van ennek a háznak
Olyan virágszála,
Kinek harmat rózsavíztől
Kivirul orcája.

Donászi Magda: Zsóka az új óvodában

(Részletek)

Kikeleti hajnal
Ébresztett föl engem.
Rózsavizet szedni
Tündéerkertbe mentem,
Harmatban is jártam,
Kisbárányt is láttam.
Ezt neked szántam.
Mondókámnak vége,
Adsz-e tojást érte?

– Kié lesz a hímestojás:
piros, lila, sárga?
– Aki szagos rózsavízzel
jön a locsolásra.
Aki hajnaltájban
Harmatban jár érte,
Húsvét másodnapján
Verssel áll elémbe.
Azé lesz a
Mézeskalács,
A legszebbik
Hímestojás,
Illendő cserébe.

Palotay Gyöngyvér: Húsvét

Itt a Húsvét, eljött végre
A szép lányok örömére.
Mert a lányok szép virágok,
Illatos víz illik rájuk.
Kit húsvétkor nem locsolnak,
Hervadt virág lesz
Már holnap.
Ne fuss hát el szép virágom,
Locsolásért csók jár, három!

Locsolóversek – népi gyermekmondókák

Húsvét másodnapján
Az a kívánságom,
E háznak népére
Ezer öröm, s annyi áldás szálljon.

Eljöttem hozzátok piros tojás szedni,
Adjatok lányok, ha akartok adni.
Öntök asszonyt, embert kedves leányával,
Várok piros tojást, de azt is párjával.

Hol kitérek, hol betérek,
Mindenütt egy tojást kérek.
Ha nem adnak, visszatérek,
Nagymamától kettőt kérek.
Húsvét másodnapját
Örömmel köszöntjük.
Ha tojást nem adnak,
Mindnyájat leöntjük.

Rózsafának tövéből rózsavizet hoztam,
Az lesz ma a legszebb kislány, akit meglocsoltam,
Drága kislány, gyöngyvirágom, ma van húsvét napja,
Meglocsollak, mosolyogjál, mint egy piros rózsza.

Szépen kérem az apját,
De még jobban az anyját,
Adja ki a leányát,
Hadd locsoljam a haját,
Mint a pünkösdi rózsát.

Ajtó mögött állok,
Piros tojást várok.
Ha nem adnak párjával,
Elszökök a lányával.

Kelj fel kislány, kelj fel,
Cifra nyoszolyádról,
Adj egy piros tojást aranyos kacsódból!
Mert ha nem úgy leszen,
Vízpuskám készen,
Ablakidba betartom,
Szemed közé locsolom.

E húsvét ünnepnek
Második reggelén
Tudják azt már maguk,
Miért jöttem ide én.
Hamar hát előmbe
Százszorszép leányok,
Piros rózsavizem
Hadd öntözzem rátok.
Azt nyugodt szívvel

Innen távozhatok,
Emlékül néhány szép
Piros tojást kapok!

Jó reggelt jó reggelt,
Kedves liliomszál
Megöntözlek rózsavízzel,
Hogy ne hervadozzál!
Kerek erdőt jártam,
Piros tojást láttam,
Bárány húzta rengő kocsin,
Mindjárt ideszálltam.
Nesze hát rózsavíz,
Gyöngyöm, gyöngyvirágom,
Hol a tojás, piros tojás,
Tarisznyámba várom.

Kivirradt a tavasz ma húsvét napjára,
Új életet öltött ismét föl magára.
Én is e szent napon örömet hirdetek,
Mert Jézus feltámadt! Ezen örvendjete!
Már régen szokása minden kereszténynek
Örvendeznie e nap ifjúnak és vénnek.
Én is köszöntöm hát ezen szent napunkat,
És hozzá frissítem szép leánykájukat.
Mert, hogy amit akarok, már azt is megmondom
Öntözködni jöttem. Szóm nem is cifrázom.
Frissítő balzsamos víz is van kezembe,
Ez hozta húsvétot emlékezetembe,
Engemet öntöző Apollónak hívnak,
Vizemtől a lányok, mint virágok nyílnak.
Kérem hát alássan e háznak az urát,
Engedje megönteni kedves leánykáját.

Én kis kertészlegény vagyok,
Virágokat locsolgatok.
Azt hallottam, hogy egy rózsza
El akar hervadni
Szabad-e meglocsolni?
Szépen kérem az anyját,
De még szebben a lányát:
Engedje meg énnékem,
Meglocsolni a haját!

Én kis kertészlegény vagyok,
Virágokat locsolgatok.
A minap, hogy erre jártam,
Egy szép rózsafát találtam.
Ki akart száradni,
Szabad-e meglocsolni?

Húsvét másodnapján régi szokás szerint,
Fogadják szívesen az öntöző legényt.
Én még a legénységhez igaz, kicsi vagyok,
De azért öntöző legénynek mégiscsak felcsapok.
Eszendő ilyenkor megint csak itt vagyok,
Ha e locsolásért piros tojást kapok!

Van e háznak rózsabokra,
Nyúlják élte sok napokra,
Hogy virítson mint rózsaszál,
Megöntözném: ennyiből áll
A kis kertész fáradsága,
Piros tojás a váltsága.

Ákom, bákóm, berkenye,
Szagos húsvét reggele,
Leöntjük a virágot,
Visszük már a kalácsot!

Kelj föl párnáidról szép ibolyavirág.
Nézz ki az ablakon, milyen szép a világ.
Megöntözlek szépen, az ég harmatával,
Teljék a tarisznya szép piros tojással.

Korán reggel útrakeltem,
Se nem ittam, se nem ettem,
Térdig jártam már a lábam,
Hogy öntözze, alig vártam.
Piros tojás, fehér nyuszi,
Locsolásért jár egy puszi

P2 – A szokártyákról

A versírás orientálására válasszunk ki néhány jellegzetes, a húsvéti ünnepet, szokásokat felidéző szót, vagy keressünk ki néhány ilyen a közreadott locsolóversek szövegéből.